

KOIVISTON viesti

Nro 9 Syyskuu 2006

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Matka Härkälään

Kyllä tuo Eine Putus on ihmeellinen ihminen! Niin siro ja fyysisesti heiveröisen näköinen mutta henkisesti niin voimakas, että sai meikäläisen, lähes satakiloisen miehen voitettua. Kamppailumme koski kirjoittamista. Paluumatkalla hän tuli bussissa luokseni sanomaan, että ”kirjoita sinä Juhani ensikerhtalaisena tästä matkastamme Koiviston Viestiin, ettei aina tarvitse samojen kirjoitella”. Tottakai minä kieltäydyin, koska en ole kynämiehiä, kuten oli serkkuni Niilo Villanen. Ei vaan auttanut minun vastaanhangottelu. Henkisesti ylivoimallaan hän johti jo ainakin 10-0 kun katsoin parhaaksi luovuttua.

jatkuu sivulla 7

Kurjet itä-Karjalassa

Sukuseuramme järjesti perinteeksi tulleen bussimatkan Vienan ja Aunuksen Karjalaan Pornaisten Matkailu Oy:n uudella linja-autolla. Kurjet matkasivat sukuseuran puheenjohtajan Juha-Veikko Kurjen komennossa. Kuljettajina toimivat Kari ja Petri Hämäläinen. Tullimoduollisuudet menen tullen Niiralassa hoituvat nopeasti. Suuntasimme Laatokan pohjoispuolitse Läskelän, Pitkärannan ja Salmin kautta kohti Aunusta. Sää suosi meitä, niin kuin aina Karjalan reissuillamme. Matkalla näimme lukuisia historiallisia paikkoja ja tärkeitä sotamuistomerkkejä. Matkassamme oli myös sotaveteraani, joka kertoi meille omakohtaisia sotakokemuksiaan reitimmme varrelta. Kävimme monissa hävitetyissä kylissä, joiden nimet voi nykyisin lukea vain vanhoista kartoista.

jatkuu sivulla 7

Lehti on luettavissa myös osoitteessa:

www.koivistolaiset.net

Pietarin rata on myös karjalaisten rata

1870 avattu Pietarin rata on ollut tärkeä väylä karjalaistenkin historiassa. Lahti-Pietari kulttuurirata –teos juhlistaa uutta Kerava-Lahti -oikorataa ja tänä vuonna vietettävää Radan vuotta.

Lahden kaupunginmuseon julkaisu on monipuolinen sukellus rautateiden historiaan ja merkitykseen kulttuurille. Kaunis teos sisältää artikkelien lisäksi paljon upeita kuvia radan historiasta ja nykypäivästä.

Näkökulma on tietenkin lahtelainen, sillä ilman rataa siitä tuskin olisi tullut liikenteen solmukohta ja sotien jälkeen yksi Etelä-Suomen kasvukeskuksista. Rataa pitkin vietiin Pietariin polttopuita, elintarvikkeita, sienä ja marjoja ja tuotiin takaisin päin mm. teollisuustuotteita.

Tavaroiden ohella rataa pitkin on kulkenut valtava ihmisten ja kulttuurien kirjo. Aivan erityinen osansa oli luovutetun Karjalan, etenkin Viipurin evakoilla, joista moni löysi uuden kotinsa radanvarren asemapaikkakunnilta.

”Junamatkan sisältyi pommihälytysten mukanaan tuomia pysäytyksiä ja vaaratilanteita. Matkan varrella sijainneet asemat ratapihoineen olivat siviiliväestön näkökulmasta vaarallisia odotus- ja pysäytyspaikkoja. Myös Lahden asemaa pommitettiin talvisodan syttyessä”, tutkija Terhi Willman kirjoittaa evakkoradasta.

Vaaroista huolimatta Lahteen muutti noin 10 000 siirtokarjalaista. Karjalaisten tulo ei ollut pelkkä asutusongelma, sillä mukana seurasi myös 100 liikeyritystä, osa hyvinkin suuria ja merkittäviä. Teos toistaakin tarinan, jonka mukaan Lahden kaupunginjohtaja houkutteli asemalla ahkeriksi tiedettyjä karjalaisia jäämään evakkojunista juuri Lahteen.

Nykyisenkin Viipurin- ja Pietarin-matkailun kannalta kiintoisa on tutkija Riitta Niskasen artikkeli

Riihimäen ja Pietarin välisistä asemarakennuksista. Niskanen käy läpi nykyisten ja vanhojen asemarakennusten rakennusvaiheet ja arkkitehtuurin ja näyttää useimmista myös sekä historiallisen että nykyisen kuvan. Tutut rajan taakse jääneet suomalaisasemat olivat Terijoki, Raivola, Uusikirkko, Perkjärvi, Viipuri, Säiniö ja Nurmi.

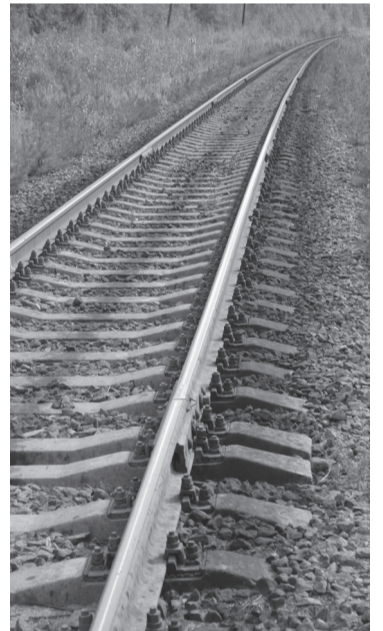
Koivistolaiset asemat eivät kirjaan mahdu, sillä ne olivat pääradalta lähtevän pistoraitteen päässä. Moni koivistolainenkin ehti silti varmasti matkustaa myös päärataa pitkin sekä itään että länteen.

Lahti-Pietari kulttuurirata kertoo monella tavalla, mikä merkitys junilla ja radoilla on ollut inhimillisen kulttuurin kannalta. Amanuensi Esa Hassinen kirjoittaa Pietarin radan rakentamisesta nälkävuosien jälkeisessä yhteiskunnassa, kirjailija Hannu Niklander

tutkailee juna-aiheista kirjallisuutta ja toimittaja Markku Koski rautatien ja elokuvan suhdetta.

Kirjan toimittaja Heini Moisio on tehnyt hyvää työtä nivoessaan yhteen kuvien ja sanojen tuomat eri näkökulmat. Erikoiskiitokset myös hienoille kuville, joita nykypäivänä ovat ottaneet Juha Tanhua ja Johannes Wilenius ja historiallisina aikoina monet tuntemattomiksi jäävät dokumentaristit.

Professori Antti Kariston sanat tiivistävät hyvin rautateiden merkityksen itsenäisen Suomen synnylle: ”Suomen rataverkko saatiin pääpiirteissään valmiiksi jo autonomian aikana. Sen rakentaminen oli samalla kansallisvaltion rakentamista. Rautatiet yhdistivät maa- ja paikkakunnista koostuneen Suomen yhdeksi maaksi. Ennen rautatieaikatauluja ei ollut edes yhteistä aikaa” I.R.

Sama kaiku on askelten.

Kirjeissä oma ja yksityinen nivoutuu aikaan ja yhteisiin tapahtumiin. Kun Koivistolla syntynyt maanmittausneuvos Maiju Pettinen os.Hovi (1920) päätti käydä läpi papereitaan, löysi hän kätköistään vanhan mapin, joka sisälsi hänen miehelleen Kaarlo Pettiselle rintamalle lähettämiä kirjeitä täsmällisessä järjestyksessä. Löytyi myös laatikollinen kirjekuorissa olevia kirjeitä: Kallen vastavuoroisesti Maijulle lähettämiä kirjeitä, omaisten, koulutovereiden, opiskelutovereiden, ystävien kirjeitä. Niitä oli yhteensä 384.

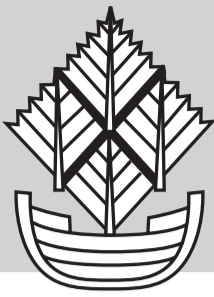
Vaikka kirjeet olivat yksityisiä, eri elämänvaiheisiin liittyviä viestejä, oli niissä samalla kuvattu vuosien 1940-1944 elämäntulkua sotaa käyvässä Suomessa. Lapset halusivat, että kirjeet säilytettäisiin, mutta mitä niillä sit-

ten tekisi. Maiju Pettinen kertoi, miten häntä mietitytti kysymys voisiko kirjeet julkaista? Voiko yksityisen aarrearkun paljastaa muille, vieraillekin ihmisille. Kirjeet kertoivat kahden nuoren välisestä puhtaasta rakkaudesta, sodan aiheuttamista pelon ja ikävän tunteista. Ne kertoivat myös elämästä kuoleman lähettyvillä ja uskosta paremman elämän saavuttamiseen sekä itsenäisen isänmaan säilyttämiseen. Päätös kirjan tekemisestä syntyi.

Kirjan tekeminen on aina suuri ponnistus. Maiju Pettinen tiesi sen kokemuksestaan. Hänen ja miehensä elämästä on aikaisemmin tehty ja julkaistu kaksi teosta ”Koiviston rannoilta maanmittariksi” ja ”Kaarlo Pettinen kertoo ja muistelee”. 85-vuotias Pettinen

jatkuu sivulla 4

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Matkan jälkeen.

Koivistolaiset reissasivat paljon viime kesänä. Tämä lehti on täynnä matkamuistoja. Kolmivaiheinen matkanteko antaa eniten. Ensin valmistellaan ja suunnitellaan tulevaa matkaa. Matkalla osataan sitten olla. Aikaa ei hukkaannu totuttautumiseen. Matkan jälkeen muistellaan, jaetaan kokemuksia, mielikuvissa palataan mieluisiin hetkiin.

Kävimme Aulis Soukan opastamana Viipurissa ja Koivistolla. Matka poikkesi aiemmista sukuretkistä. Kuljimme omia polkujamme. Koivistolla rakennetaan uutta. Sataman edustalla oli tankkereita. Kirkonseutu odottaa siivoustalkoosien Penttilän rannassa leikkivät toiset lapset. Koivistolla elämä jatkuu. Miten olla siinä mukana tulevina vuosina, siitä keskustellaan Porvoossa.

Matkasimme myös Anders Mårdin opastamina. Hän on julkaissut matkakirjoja Pietarista ja Viipurista. Kirja Takaisin Viipuriin on paitsi matkaopas, myös opas nykypäivän viipurilaiseen ajatteluun ja elämänmenoon. Kuljimme Viipuria ristiin rastiin Auloksen ja kirjan opastamina. Matka oli antoisa ja uusia näkökulmia antava. Torikaan ei näyttänyt enää samalta luetun jälkeen.

Kunpa kirja Takaisin Koivistolle olisi olemassa. Siinä kerrotaisi Koivistosta peilaten nykyelämää menneisiin tapahtumiin. Se kertoisi ihmisistä, saarten luonnosta ja öljysataman arjesta. Se kertoisi kirkon tapahtumista ja ihmisistä ei vain kirkon sisäpuolella, vaan myös pihalle kertyneistä porukoista. Se olisi opas nykyisyyteen. Tulemme myöhemmin tutustumaan tähän kirjailijaan ja toimittaja Anders Mårdiin ja kuka tietää, jos hän osaltaan auttaisi meitä palaamaan takaisin Koivistolle.

Hartaast'

Minne voin mennä?

Kauniin kesän tilaisuustarjonta oli valtava. Jo hengellisiä kesäjuhlia oli lukuisia, samoin konsertteja tai musiikkitapahtumia. Myös taide-näyttelyitä ja opintotapahtumia eli aktiivileirejä oli kaikkialla Suomen kartalla. Aika monissa on kysymys bisneksestä, sillä eri yhdistysten vuosibudjetti määräytyy paljolti sen ympärille, miten kesätapahtuma vetää ihmisiä puoleensa. Monet kyläkaupat ovat kesäasukkaiden ja mökkiläisten varassa. Tavallinen ihminen joutuu usein katsomaan "pussin pohjalle" ennenkuin voi valita menokohteensa.

Terve ja varakas ihminen voi etsiä vaihtelua elämäänsä vapaasti eri menokohteista. Sitä vastoin liikuntarajotteiset voivat etsiä vain paikkoja, jonne pääsee pyörätuolin tai vahvan avustajan kanssa. Vuorikiipeilyt ja vaikeat maastot jäävät heiltä näkemättä. Vuoteeseen sidotut lähimmäiset voivat katsoa televisiosta urheilukilpailuja tai maisemia. Hyvä, että on keksitty televisioita ja tietokoneita valokuvien katsomista varten, siis jos ei voi enää liikkua kauas kodista tai sairaalan vuodeosastosta. Vielä parempi, kun joku ystävä muistaa mennä katsomaan sairaita ja van-

hoja, sekä kertomaan tuoreita terveisiä omista matkoistaan.

Tavallisella ihmisellä on pienemmät huolet. Esim. naiset kysyvät ensin, onko heillä sellaisia vaatteita, missä he voivat mennä eri tilaisuuksiin. Häissä pitäisi olla häävaatteet, hautajaisissa suruvaatteet. Maastolenkeillä pitäisi olla sopivat varusteet ja marjamatkoilla sopivat. Jotkut kysyvät myös, keitä ihmisiä on kyseisessä tilaisuudessa; onko kysymys ystävien rennosti seurasta vai tiedemiesten väitöstilaisuuksista. Yksitystilaisuuksiin pitäisi olla erityinen kutsu.

Jos ihminen on henkisesti masentunut tai kiusattu, hänen pitää myös tarkasti valita menopaikkansa. Sellaisiin seurapiireihin ja paikkoihin ei pidä mennä, missä ihminen lyödään lyttyyn ja masennetaan. Kannustavat ja hyväksyvät ystävät ovat parasta seuraa. Myös nauru ja iloinen seura voivat olla hyväksi. Piikittelevä ja vahingoniloinen älköön menkö minnekään pilaamaan toisten iloa.

Eikä sellainen, joka tuntee olevansa kaikessa parempi "besserwisser". Yleensä ei kannata mennä, jos on päällä arvostelun henki.

Eräässä suomalaisessa kansanlaulussa taitavat olla sanat: "Teit oikein ystävä aino, kun luotani läksit sä pois...." Tuossa lauseessa saattaa olla jonkin verran katkeruuttakin. Todellinen ystävä ei jätä pulaan, vaikka joskus sattuuakin

sydämeen toisen käyttäytyminen. Anteeksiantamus puolin ja toisin voisi olla parempi lääke, kuin pois lähteminen. Puolisot voivat joskus joutua niin suuriin erimielisyyksiin, että toinen joutuu kysymään: "Minne voin mennä?" Ennen mentiin takaisin äidin ja isän helmaan. Nykyisin se tie on useimmiten olematon, kun asunnot ovat pieniä.

Jeesus kysyi kerran opetuslapsiltaan: "Tahdotteko tekin mennä pois?" Monet olivat loukkaantuneet Jeesuksen opetuksiin ja lähteneet, varsinkin oppineet fariseukset sekä ne, jotka etsivät Jeesukselta ajallista leipää ja apua. Pietari vastasi: "Minne me menimme, sinulla on elämän sanat". Heille merkitsi Jeesuksen antama hengellinen leipä, Vapahtajan huolenpito ja rakkaus enemmän kuin mikään muu. Paavali sanoi: "Mikään ei erota meitä Kristuksen rakkaudesta, ei nälkä, ei jano, eikä mikään helle...." Oikea rakkaus on luonteeltaan luoksevetävää. Ei meillä uskovaissilla olekaan muuta pakopaikkaa kuin Jeesuksen sanomaton armo ja rakkaus. Sen turviin tahdomme mennä aina kun henkemme tarvitsee virkistystä.

Siionin matkamiehet ovat laulaneet tätäkin: "On lepopaikka suloinen, laitettu Golgataan". Kyllä meille menopaikkoja löytyy Raamatun muistikirjassa, vaikka ei olisi rahaa eikä liikuntakykyjä.

Valma Luukka

Elsa Maria YLÄ-OUTINEN

s. 29.9.1909 Koivisto Putus
k. 30.7.2006 Karhula

Hyvää äitiä, mummoa ja isomummoa muistaen ja kiittäen

Salme ja Raimo
Jarmo, Henri, Sami ja Katri
Kimmo, Arja ja Okuliina
Ulla ja Juha
Inkeri ja Arto
Kaarina, Roger ja Mika
Pekka ja Mikko
sisaret Aili, Maire ja Martta perh.
Olga-sisaren perhe

*Oi Tuonen enkeli armias
lepo lempeä äidille anna.
Hänet siivin kirkkahiin kuljeta
ikirauban rantahan kannan.*

Siunattu hiljaisuudessa 11.8.2006.
Kiitokset äitiä muistaneille ja osanotosta suruumme.

Rakkaamme

Elvi Siviä LEHTINEN

o.s. Suutari

s. 30.10.1909 Koivisto
k. 30.6.2006 Tampere

Äitiä ja mammaa
kaipaamalla muistaen

Aulikki ja Toni
Petri ja Jaana
Onni-Veli perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

*Kun askeleeni hidastuu
ja muista jälkeen jään,
niin Jeesus jää mun vierellein,
ei obi riennäkään.
Kun viimein uupuu voimani,
vain vaivoin matkaa teen.
Hän syyliin nostaa lapsensa,
vie kotiin väsyneen.*

Siunattu läheisten saattamana.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Onni Veikko HOVI

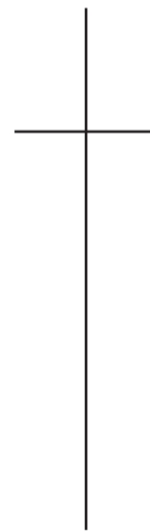
s. 28.10.1925 Pullinniemessä
k. 15.8.2006 Hintan vanhainkodissa

Kiittäen kaivaten

Kauko
Maija
Olavi perheineen
veljien lapset perheineen

*Luoja kauan valmisti viljaa
vuosi vuodelta verkalleen.
Nyt enkelit kypsän lyhteen
vei elämän herralleen.*

Siunattu haudan lepoon
Kiskossa 2.9.2006
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Meeri Kaarina MANNONEN o.s. Wahlqvist

s. 20.9.1923 Koivisto
k. 14.8.2006 Rauma

Kaipauksella muistaen
Aulis
Kalevi ja Martti perheineen
Martta, Kirsti, Raili ja Väinö perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

*Kauniit muistot eivät koskaan kuole,
eivätkä milloinkaan jätä yksin.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa.

KOIVISTON viesti

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti

Ilmestyy kerran kuukaudessa.

Lehteen tarkoitettujen ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopulla.

Toimitus ei vastaa sille lähetetyistä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm

Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena:
studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot ja/tai disketti tai CD-levy sekä valokuvat postitetaan osoitteeseen:

Studio Salokannel & Toivonen,

Koiviston Viesti p. 03 7824 553

Päijänteenkatu 11, 15140 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteineen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset aina kirjallisena edellämääräyttyneeseen. Laita korttiin postitusosoite ja laskutusosoite, mikäli ne eivät ole samat. Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 20e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton 5e jäsenmaksun.

Jäsenlehden postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi muualle maailmaan +12 e/vuosi Pankkiyht. Nordea Lahti 109130-305880

Päätoimittaja Riikka Salokannel
Päijänteenkatu 11, 15140 Lahti
0400 94 96 95

Toimittaja Ina Ruokolainen
Kuvatoimitus ja taitto
Rami Toivonen, 0400 780 398

Yli 100-vuotiaat veljekset

Arvo ja Eino Valtti Koiviston Mannolasta

Koivistolaisveljekset Arvo ja Eino Valtti ovat eläneet Venäjän kahden viimeisen tsarin ja itsenäisen Suomen kaikkien presidenttien valtakausien aikana. Miesten yhteisikä 203,5 vuotta ja he ovat tiettävästi Suomen vanhin elossa oleva veljespari.

Veljekset ovat mukana 11 EU-maassa käynnissä olevassa ”tervaskantotutkimuksessa” jossa yritetään selvittää yli 88-vuotiaiden sisarusparien pitkäikäisyyttä. Juhana ja Maria Valtin kahdeksasta lapsesta pitkäikäisiä olivat myös Hilda (88 v), Hilja (79 v) ja Lyyli (88 v).

Arvo ja Eino Valtin elämänsä on ollut aina eteenpäin katsova ja nuoremmista huolehtiva. Kummallakaan ei ole ollut mitään merkittävää pitkäaikaissairautta. He ovat tehneet paljon ruumiillista työtä, liikkuneet pääasiassa polkupyörällä ja eläneet vaatimatonta suomalaista perhe-elämää. Molemmat ovat selvinneet läpi elämän ilman ajokorttia ja autoa.

ARVON TARINA Koivistolla 1903 – 1944:

Arvo Johannes syntyi 5.1.1903 perheen viidentenä lapsena Koiviston Mannolassa. Hän kävi Härkälän kansakoulua kolme luokkaa ja lopetti koulunkäynnin 14-vuotiaana. Ensimmäiseen kesätyöhön hän pääsi 1916, kokiksi Hovin Joonaksen hiekkaa ja halkoja Pietariin kuljettavaan purjelaivaan. Laivatyö jatkui koulun jälkeenkin,

mutta purjehdus ei siihen aikaan ollut ympärivuotista. Arvo opetti isältään suutarin taidot ja hankki siitä ammatin itselleen. Hän oli laajasti tunnettu taidoistaan tehdä kaikenikäisille sopivia kenkiä, saappaita ja huopikkaita.

Ennen sotia Arvo osti Taavettiin muuttaneen kauppias Paavo Valtin talon, jossa hän asui ja teki suutarin töitä evakkoon lähtöön asti.

Arvo kuunteli mielellään musiikkia omasta radiostaan, joka oli kylän ensimmäisiä. Usein kesäisin hän nosti radion avatulle ikkunalle, josta ohjelmia saattoivat kuunnella myös ne joilla radiota ei vielä ollut.

jatkuu sivulla 4

EINON TARINA Koivistolla 1906 – 1944:

19.7.1906 syntynyt Eino Matti oli perheen kuudes lapsi. Hän päätti koulun neljän luokan jälkeen 13-vuotiaana. Kolmeksi kesäksi hän pääsi töihin kokiksi Hovin Joonaksen halkoja Helsinkiin kuljettavaan kaksimastoiseen kaljaasiin. Myöhemmin kesinä Eino oli töissä kansimiehenä tervahöyryssä, joka kuljetti halkoja Lappeenrannasta Saimaan kanavan kautta Helsinkiin sekä satamahinaajassa Uraan satamassa. 1930-luvun kesinä hän kävi Koiviston satamassa laivoja lastaamassa ja purkamassa. Talvisin Eino kävi työssä metsätyömailla ja oli mukana kalastuksessa.

Eino oli kiinnostunut yleisurheilusta, jota hän harrasti omassa kaveriporukassa ja penkkiurheilijana.

Asevelvollisuuden Eino suoritti rannikkotyökistössä Saarenpään linnakkeella 1926 – 1927.

jatkuu sivulla 4

– Puheenjohtajalt' iteltää –

Suomen valtakunnan rajat käydään sekä Norjan että Ruotsin kanssa kerran 25 vuodessa. Norjan kanssa rajankäynti saatettiin viimeksi päätökseen vuonna 2001. Rajan määrittäminen perustuu vuonna 1751 allekirjoitettuun Strömstadin rajasopimukseen Ruotsin ja Tanskan välillä. Suomi kuului tuolloin Ruotsiin ja Norja Tanskaan. Kysymys oli suuren Pohjan sodan jälkiselvittelyistä. Varsinaisestihan sotaa käytiin Ruotsin ja Venäjän välillä, mutta myös Tanska oli julistanut sodan Ruotsille. Vihollisuudet maiden välillä päättyivät 1718, kun Kaarle XII oli kaatunut Kölivuorilla Ruotsin ja Norjan välissä olevilla Kölivuorilla. Rajan määrittely maiden välillä sen sijaan kesti yli 30 vuotta.

Sopimuksen mukaan raja kulki vedenjakajaa pitkin ja Tanskan tavoitteena oli estää Ruotsin pääsy Pohjoiselle Jämeerelle, missä he myös onnistuivat. Sen seurauksena Suomella ei tänä päivänä ole Jämeren rantaa. Toinen erikoisuus on, että Suomen korkein vuori on Norjan puolella. Haltin Suomen puolella oleva huippu on nimittäin 1328 metriä, mutta Norjan puolella oleva korkein huippu 1360 metriä. Tenojoessa raja kulkee syvintä kohtaa pitkin, joka jonkin verran muuttuu 25 vuodessa. Niinpä viimeisessä rajankäynnissä pieni saari Tenossa siirtyi Norjalta Suomelle. Norjan iltapäivälehti Aftonposten julistikin yli sivun ulottuvalla otsikolla, että ”Finland erövrar Norge”.

Ruotsin kanssa rajankäynti on meneillään ja myös siihen liittyy eräitä mielenkiintoisia kysymyksiä. Tästä enemmän myöhemmin. Suomen ja Venäjän välinen raja ja se tekninen rajankäynti on myös mielenkiintoinen. Myös siitä enemmän jatkossa.

Hyvää syksyn alkua

Jarmo Ratia

Rakkaamme

Eila Marjatta NIKULAINEN

o.s. Putus

s. 28.4.1922 Koivisto
k. 4.8.2006 Salo

Lämmöllä muistaen
Matti ja Eeva
Elina ja Pirkka
Satu ja Mauri
Aapo, Margot, Kalevi, Fredrik ja Aatos
Tuomo ja Unna
Lauri
Markku ja Ulla
Veikko, Ilkka ja Saara
sisaret
muut sukulaiset ja ystävät

Väkevä olit, Elämä.
Paljon annoit.
Luomisen riemun ja tuskan
syvästi näytit.
Sitten kun riisuit,
Tuhkankeveenä kannoit.
Siunattu, jos minut pienenä
lyhtynä käytit.
(Niilo Villanen)

Siunaus toimitettu läheisten 26.8.2006
Kiitos osanotosta.

Raja railona aukeaa, taas!

Juuri kun näytti siltä että Koiviston saarille matkailu elpyy, huolimatta öljysatamasta, saimme kylmää vettä niskaan.

Matkailu taisi loppua kokonaan. Venäjä laajensi raja-alueitaan ukaasilla, joka rekisteröitiin Moskovassa heinäkuun 4 päivää 2006. Registration N 8011.

Sen asetuksen Koivistoa koskeva tärkein pykälä 1.2 vapaasti käännettynä: ...Saaret mitkä ovat Venäjän sisäisillä vesialueilla... eli siis niin Koiviston saaret, mutta

myös esimerkiksi Kronstadt, Jänissaari ja Kivisaari on kaikki kokonaan raja-alueita. Ja ukaasi jatkuu: FSB määrätään valvomaan ja pystyttämään kielto- ja muut vastaavat taulut raja-alueille.

Nämä tiedot on luettavissa esimerkiksi <http://www.around.spb.ru> sivuilta, josta oheinen kartta on myös peräisin.

Harry Piela

**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssiteenä
– järjestää kotiseututilaisuuksia
– harjoittaa julkaisutoimintaa
– suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

Puheenjohtaja, Jarmo Ratia
Museokatu 24 A 20, 00100 Helsinki
puh. 09-447 748, 040-745 2627

Varapuheenjohtaja, Juha-Veikko Kurki
Koivistontie 2 C, 02140 Espoo
puh. 09-541 6751, 0400-601 838

Sihteeri, Marja-Leena Montonen
Susisuontie 36, 06200 Porvoo
puh. 019-668 811, 040-500 5026

varalla Riitta Nurmi, Porvoo
Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Vitikainen
Ratakatu 47, 53100 Lranta p. 05-5448850

Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Pertontopku 11, 48410 Kotka
puh. 05-228 5621

Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 09-455 0501

Jälkipolvitoimikunta, Hanna Silfver pj.
Kalastajantie 7, 20780 Kaarina
puh. 02-243 2940

Hallituksen muut jäsenet:
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä. 019-6872845
varalla Hannu Veijalainen, Lahti

Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku
Risto Kitula, Perniö. 02-735 4328
varalla Ahti Kaukiainen, Salo
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo
Virpi Huhtanen, Espoo. 0440-501 806
varalla Heidi Myllyniemi, Helsinki
Hanna Silfver, Kaarina. 02-243 2940
varalla Tuula Koppinen, Espoo
Jorma Simola, Kotka. 05-228 5621
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
Intiankatu 11, 00560 Helsinki
puh. 09-797 011
Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397

www.koivistolaiset.net

Arvon tarina...

18-vuotiaana Arvo putosi hevostähtäilyä kivikkoon, minkä seurauksena hänen vasen jalkansa jäi oikeaa lyhyemmäksi. Jalan vuoksi hänet vapautettiin asevelvollisuudesta ja sotatoimiin osallistumisesta. Evakkomatka Arvo joutui lähtemään kahdesti ja jälkimmäisellä matkalla hän päätyi Salon eteläpuolelle, silloiseen Angelniemen kuntaan. Veljesten isä Juhana kuoli 84-vuotiaana jälkimmäisen evakkomatkan lopulla Halikossa.

**Koiviston jälkeen
1944 – 2006:**

Angelniemellä Arvo tapasi Raakel Tammen ja heidät vihittiin 1947. Parille syntyi 1947 Halikossa poika Seppo. 1961 perhe muutti Turkuun, jossa Arvo työskenteli Auran Kenkätehtaalla mallisuutarina ja teki uusien kenkämallien näyttekappaleet myyntimiehiä varten. Eläkkeelle hän jäi 66-vuotiaana vuonna 1969.

100-vuotiaana Arvo muutti Mäntyrinteen vanhainkotiin, mutta 100-vuotisjuhliin hän vietti vielä silloisessa kodissaan Martinkadulla. Sairaalaan Arvo joutui ensimmäisen kerran vasta 86-vuotiaana, kun humalainen autoilija ajoi jalkakäytävällä hänen päälleen. Tällä hetkellä Arvo on Turun vanhin mies. Raakel-puoliso kuoli 1997.

Kun vierailut Karjalan kannakselle tulivat mahdollisiksi 50 vuotta evakkoon lähdön jälkeen, Arvo ei enää halunnut lähteä. Riitti, että sukulaiset kävivät Koivistolla ja näyttivät sieltä otettuja valokuvia.

Arvon poika Seppo valmistui sähkötekniikoksi 1969 ja on siitä asti työskennellyt sähkösuunnittelijana Turussa. Sepon poika, 26-vuotias Simo Valtti, valmistui Turussa oikeustieteiden kandidaatiksi 2003 ja työskentelee Helsingissä veroasiantuntijana.

Turussa 22.7.2006
Seppo Valtti

Einon tarina...

Hän oli mukana talvisodassa Koiviston saarella sekä jatkosodassa Syvärillä selviytyen niistä haavoittumatta.

Sotien välillä Eino oli myyjänä Paavo Valtin omistamassa Taavetin Talouskaupassa. Hänet vihittiin Hilja Putuksen kanssa 1942 Luumäellä.

**Koiviston jälkeen
1944 – 2006:**

Sodan jälkeen Eino rakensi oman talon Taavettiin radan varteen. Talossa asui myös veljesten äiti Maria, josta Eino huolehti tämän kuolemaan asti vuoteen 1954.

Eläntönsä Eino hankki kirvesmiehenä, eläkkeelle hän jäi 63-vuotiaana 1969. Ensimmäinen puoliso kuoli 1964.

Toisen puolisonsa, Martta Jääskeläisen, kanssa Eino vihittiin 1978 Luumäellä. Martan kuoltua 1995 Eino halusi muuttaa pienempään asuntoon. 1997 hän pääsi omaan yksiohjoon Taavetin keskustaan valmistuneeseen Mäntykotiin.

Eläkepäivinä Eino on seurannut tarkasti maailman ja Suomen tapahtumia ja Koiviston kuulumisia. Hänkin on halunnut säilyttää lapsuus- ja nuoruusajan muistot mielessään sellaisena kuin ne sinne ovat aikoinaan tallentuneet. Seinällään hänellä on vanha Koiviston kartta, josta mieleen tulevia tarinoita ja muistoja hän kertoo mielellään.

Fyysisestä kunnostaan Eino on pitänyt huolta myös eläkkeellä. Vielä 85-vuotiaana hän pyöräili aamu-uinnille järvelle. Arvon 100-vuotisjuhliin 96-vuotias pikkuveli esitti, miten ennen Koivistolla kasakat tanssivat ripaskaa.

19.7.2006 satavuotisjuhliin viettänyt Eino on tällä hetkellä Luumäen vanhin henkilö.

Eeva-Sisko Kurki 20-vuotta perinnetoimikunnassa

Eeva-Sisko Kurki aloitti perinnetoimikunnan jäsenenä v.1986. Vuonna 1981 aloittanut perinnetoimikunta oli saanut lopetetulta kansatieteelliseltä toimikunnalta perintönä Sanaparsi-kirjan toimittamisen. Eeva-Siskokin pääsi mukaan toimitustyöhön.

Koivisto-juhlia oli vietetty jo vuodesta 1949 ja mukana oli ollut erilaisia käsityönäyttelyjä. Kouvolan juhlilla v. 1989 käsityönäyttely oli ensimmäisen kerran perinnetoimikunnan järjestämä. Eeva-Sisko rakensi näyttelyn yhdessä Aino Riihimäen kanssa. Aiheena olivat tilkkutyöt. Näyttelytoiminnan mukaantuonti oli Eeva-Siskolle luontevaa, sillä hän on koulutukseltaan Wetterhoffilta valmistunut kotiteollisuusopettaja ja tottunut näyttelyiden rakentaja.

Eeva-Sisko Kurki on Koivis-

ton kauppalasta kotoisin. Kirkolta kilometrin verran mantereelle sijaitsi koti, maanviljelystila. Perheessä oli useita lapsia ja Eeva-Sisko pääsi kahdeksi vuodeksi Eistilän saareen vanhemman siskonsa Lahjan luokse koulua käymään. Sisko oli valmistunut opettajaksi Hämeenlinnasta, ja huomasi pikkusisconsa käsityöinnostuksen. Lahja oli Hämeenlinnassa ollessaan tutustunut Fredrika Wetterhoffin kotiteollisuuskouluun. Hän kehoittikin vanhempiaan lähettämään Eeva-Siskon Hämeenlinna koulun.

Eeva-Sisko aloitti oppikoulun Koivistolla ja jatkoi koulua Haminassa evakossa. Lopuksi Eeva-Sisko pääsi Wetterhoffille opiskelemaan, ensin kotiteollisuuskoulua 1 vuosi ja sitten 3 vuotta kotiteollisuusopettajaopistoa. Vuonna 1951 hän valmistui kotiteollisuusopettajaksi. Valmistuminen osui oikeaan aikaan. Alalla ei ollut työttömyyttä, vaan Eeva-Sisko tultiin kotoa pyytämään töihin Kotiteollisuusyhdistyksen Haminaan. Yhdistyksessä työnkuvaan kuului erilaisten kurssien järjestämistä Haminan ympäristössä. Opettajaa kestiin

hyvin hänen yöpyessään kylissä. Kurssien lisäksi Eeva-Sisko järjesti näyttelyitä ja juhlia, joissa joutui usein puheiden pitäjäksi.

Jo seuraavana vuonna 1952 Eeva-Sisko vaihtoi työpaikkaa Jamilahden kansanopiston käsityöopettajaksi. Jamilahdessa käytiin koulua elämää varten. Eeva-Sisko opetti opistossa kankaankudontaa, ompelua ja jopa askartelua. Hän kävi 1960-luvulla Riihimäen askarteluopistossa 4 kk ajan saamassa lisäoppia. Eeva-Sisko viihtyi kansanopistossa ja nautti työstään, hän oli löytänyt mieleisen paikan. Jamilahdesta tulikin Eeva-Siskon toinen ja viimeinen työpaikka. Uusien opetussuunnitelmien tullessa myös kansanopistoihin, Jamilahdessa muutettiin opiskelu tähtäämään työelämään ja samalla lakkautettiin käsityöopettajan virka. Eeva-Sisko pääsi 2 vuotta ennenaikaisesti eläkkeelle v.1987. Virkavuosia tuli täyteen 35 vuotta.

Ei siis ihme että perinnetoimikuntakin on saanut pitää Eeva-Siskon mukana toiminnassa 20 vuotta. Kestävä, vastuuntuntoinen ja uuttera ahertaja on aika päästää ”eläkkeelle” pian 80-vuoden iässä.

Kiitos Eeva-Sisko

Perinnetoimikunnan puolesta
Leena Pitkäpaasi

etusivulta

Sama kaiku on askelten...

pyysi avukseen Anna-Liisa Valtonen, jonka kanssa hyvässä yhteistyössä kirja syntyi ja se julkaistiin elokuussa 2006.

Kirjaa on jännittävä lukea. Se päästää lähelle. Kirjeitä ja niihin liittyviä kommentteja lukiessa eteen piirtyy kuva, elämäntarina ihmisistä, joiden kohtalo tuntuu tutulta, samalla vieraalta ja uudesta näkökulmasta maailmaa katsovalta. Nuorten kirjeiden eteneminen tutustumisesta, varovaisesta tunteiden tunnustamisesta aina avioitumiseen, lapsen syntymään ja kodin rakentamiseen tuntuu etenevän kuin parhain elokuva. Sillä erotuksella, että kaikki tuntuu todemmalta, kaikki on totta.

Sota välittyy jokaisessa kirjeessä. Siitä miten rintamalta tulleet kirjeet vaikenevat yksityiskohdista, siitä miten kaukana olevan rakkaan huolia ei haluta lisätä ja siitä miten monimutkaista tavallisten asioiden, kuten opiskelun ja arkielämän järjestäminen sodan aikana ovat. Evakkoon lähtö Koivistolta, iloinen

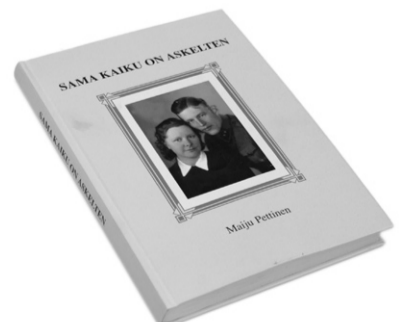
paluu ja lopullinen lähtö kertovat sodan kieltä. Kirja kertoo myös mielenkiintoisista persoonista, Maijun elämästä kuvanveistäjä Mikko Hovin perheessä, Kaarlon hyvästä ystävästä lääkäri Einarista ja monista, monista muista Maiju Pettiselle läheisistä henkilöistä.

Kirja on historiallinen dokumentti, kulttuurihistoriallinen teos, terävä ajankuvaus. Puhuttelevinta kirjassa on ehkä kuitenkin se kaikkein yksityisin, kirjeiden välittämä kuva Maijusta ja Kaarlostani. Kirjan julkistamistilaisuudessa Maiju Pettisestä välittyi kuva hyvin rakastettavasta ja huomaavaisesta, älykkästä ihmisestä, jonka ympärillä henki rakkaus läheisimpiinsä. Miksi hän kirjeissä tuntuu niin pidättävältä, epäroivältä, aralta. Kuka on tuo tunteita pursuava Kaarlo, joka vastaavassa tilaisuudessa tuntui kohteliaan pidättävältä. Pariskunnan poika, Kari Juhani, jonka odotusta ja syntymää ja varhaisimpia vuosia sai kirjassa seurata, kertoi julkistamistilaisuudessa yllättyneensä itsekin. Hän kertoi itsekin kokeneensa isänsä sotaajan suomalaisena miehenä, joka

ei paljoa myönteisistä tunteistaan kerro tai niitä näytä. Näiden kirjeiden kautta myös hän pääsi tutustumaan isäänsä paremmin.

Kirjaa on helppo ja mukava lukea. Sitä ei malta jättää keskenlukuksena käsistään. Kirjassa ei ole julkaistu kaikkia kirjeitä sellaisenaan, vaan niistä on valittu oleellinen ja mielenkiintoinen ja kirjeiden kertomaa on täydennetty Maiju Pettisen kommentteilla. Itse kirjeiden kielikin on ajankuvaava, kuin katselisi suomalaista elokuvaa. Hienon käsikirjoituksen teoksesta saisikin, niin monipuolinen, hauska, traaginen ja koskettava maailma kirjan sivujen kautta välittyä.

Maiju Pettinen 2006.
ISBN 952-92-0573-2

SÄHKÖURAKOINTI KIIKKA & KONTTILA OY

PL 19 Susitie 12 PUH. 09-8624 2040
00581 HELSINKI 00800 HELSINKI FAX 09-8624 2050

KOIVISTON AUTO

HUITTINEN • JYVÄSKYLÄ • KERAVA • KUOPIO •
LAHTI • PORVOO • ROVANIEMI • VARKAUS

Metsäpietilänkatu 3, 15800 LAHTI, puhelin (03) 58 311

Karjala-myymä

Karjala-tuotteiden erikoisliike
Tilaa ilmainen kuvastomme

Puh. 05-541 4650, Kauppakatu 41, Lappeenranta
www.kareliaklubi.com — kauppa@kareliaklubi.com.

MATKATOIMISTOPALVELUT RYHMILLE, TILAUSAJOT

PORNAISTEN MATKAILU OY

P. 019-664 7269, 0400-184 899 07170 PORNAINEN

Matka Härkälään 11-13.08.2006

VIELÄ RIITTÄÄ MEITÄ ENSIKERTALAISIA

jatkuu sivulta 1

Nuoruudessani en ollut karjalaisuudestani kiinnostunut, eikä pienen Härkälän kylän asiat kiinnostaneet. Tuli seurattua tarkasti Kuuban Che Cuevaraa ja Chilen Salvatore Allendea, Vietnamin sota, Unkarin ja Tšekkoslovakian kansannousuja jne. ”Niin maailma muuttuu Eskoseni”, sanoi joku.

Ennen matkaa Putuksen Eeva näytti edellisten matkojensa valokuvia, ”että tällaista siellä on, ettei vain odottele liikoja ja pety”. No, en minä pettynyt, päinvastoin. En odottanut muuta, kuin jos näkisin talon, joka oli kotini 1942-44, eli Konsta ja Anna Maria Pönnin talon. Vanhempani olivat asuneet kauppalassa Holmingin työsuhteasunnossa, mutta Konsta Pönnin kuoltua -41 ja isäni lopetettua sairauden takia työt Holmingin sahalla, he muuttivat isäni siskon Anna Marian luokse.

Bussin lähdettyä kauppalasta Härkälään sanoi Huovilan Anja pitävänsä huolta, että sanoo meille mikä on se talo. Jonkun ajan jälkeen hän ilmoittikin ”tämä talo”. Emme jääneet vaimoni Sirkka-Liisan kanssa vielä pois vaan kävimme bussin mukana kääntymässä koulun raunioilla. Siinä välissä Erta Villanen näytti mummolani, Juhana Villasen talon, jossa oli asunut myös Matti-sedän perhe. Perustuksen päälle oli rakennettu uusi talo, joka ei sekään enää ihan uudelta näyttänyt.

Koululta kävellessämme poimi bussi meidät kyytiin ja paikka johon leiriydyimme syömään ja uimaan oli ihan tarkalleen kotini kohdalla. Näimme naisen poimivan viinimarjoja talon pihalla ja lähdin vaimon kanssa esittäytymään. Myöskin mies, Vladimir Korjagin, tuli paikalle. Osasin sanoa heille venäjäksi, että ”olen asunut tässä talossa vuosina” mutta sitten pitikin kaivaa kynä ja paperia esille ja kirjoittaa numerot 1942-1944. Annoimme viemisemme ja istuimme heidän kanssaan keskustellen vähän venäjämme ja sanakirjan ja käsien avulla. He olivat oikein mukavia. Vahinko vain etteivät osanneet muuta kuin venäjää. Vladimir on 60 v ja jonkunlainen ”pomosku” Arsenal-nimisessä autojen tuontifirmassa Pietarissa. Talomme oli uusittu hyväkuntoiseksi ja toimi heillä kesämökinä. Konsta-sedän kaivama kaivo ja tekemä ulkorakennuskin oli vielä olemassa. Kun olimme jo hyvästelleet ja lähteneet automme luo syömään, toi Vladimir sinne meille lahjaksi ison kipsivalutaulun. Punnitsin sen kotona, 7 kiloa. Oli siinä raahaamista. Tämä tapaus oli minulle matkan tärkein anti, koko matkakin hyvin positiivinen yllätys.

324 metsäpaloa ei meitä

haitannut. Enemmän savua taisi laskeutua Suomeen. Kari kurvaili tottuneesti kuin Pornaisissa ja säät suosivat maittavia ulkoaterioitamme. Kukat laskimme Risti ja Purje patsaalle ja ne jotka osasivat lauloivat. Kirkkopetäjän luona Eine Putus lausui Senja Mäkisen runon kirkkopetäjästä. Mikael Agricolan hautamuistomerkkilläkin Kuolemajärvellä ennätimme käymään ja Mannerheim-linjalla bunkkeria tutkimassa.

Kyllä ihmettelen vanhimpien ihmisten, sekä kuljettajamme hyvää kuntoa. Esim.12.8 Aamupalat

Risto Putus ojentaa Koiviston kirkon pihalla kuljettajallemme, Kari Hämäläiselle, Härkälän kylän viiriin.

syötyämme starttasi automme Johanneksen Tsaika-hotellin edestä klo 9.00 ja palasimme vasta illalla vähän ennen klo 22.00 tehtyämme pitkän lenkin. Entisaikoina ne eivät kovin pitkiä lenkkejä maltaaneet tehdä aviopuolisoaan hakies. Bussissakin tuntui että melkein jokainen oli jotain kautta toisilleen sukua. Minäkin sain ainakin kaksi uutta sukulaista: Asta Hilskan ja Anja Vainion. Kotona sukupuuta tarkastellessa se tuli vielä vahvistettua. Takaisin tullessa meillä oli aikaa tutustua Viipuriin. Mukavasti se kävi bussissa istuen ja Karin ajaessa ristiin rastiin ympäri kaupunkia ja selostaessa: ”Nyt olemme Torkkelinkadulla ja tässä on ... Nyt olemme Linnankadulla ja tässä oli ...

Vainion Anja kertoili Alvar Aallon kirjastosta ja koulurakennuksista. Ehdittiin sentään välillä jalkaisinkin kaupunkiin tutustua, esim. kauppahallissa, torilla ja kävihän meitä monta ylhäällä linnan tornissakin maisemia ihaillemassa. Meidän piti jokaisen laskea montako porrasta sinne on, mutta vain Hilskan Asta sen

muisti tehdä. Hän sai luvuksi 239 mutta en tiedä hänen koulutodistuksestaan, mikä numero hänellä on ollut laskennosta. Monreposuistosta tullessa ehdotin muille, että eiköhän pidä tätä kukkaloistoa pikkuisen Suomessa liioitella. Vuosisadan pahimmasta kuivuudesta vai heikoista silmälaseistako johtuen minä en löytänyt ainuttakaan kukkaa tai erikoista kasvia.

Viipurissa Kaarlo Villanen (pikkuserkkuni) piti puheen kertoen taisteluista joissa Viipuri menetettiin. Olin niistä lukenut, mutta olihan se erilaista kuulla

niistä mieheltä, joka oli ollut itse mukana. Kaarlo sanoi jo niin ikääntyneensä, että tämä matka oli jo viimeinen. Hänellä matkan tarkoitus oli käydä sanomassa hyvästit kotipaikalleen Härkälässä.

Minulle Viipuri on synnyinkaupunki. Äitini Jenny kävi Härkälästä minut siellä synnyttämässä 1942. Oli ollut oikein iso sairaalan huone täynnä haavoittuneita sotilaita. Yhteen nurkkaan oli sitten armeijan vilteistä tehty näkösuojaa, missä minä synnyin. Serkkutyttöni Hilkan syntymä oli vieläkin ihmeellisempi. Hän syntyi evakkomatalla tavarajunan umpivaunussa ihmisjoukossa.

Tästä Härkälän matkasta jäi niin positiiviset muistot, että jos ensikesäksikin suunnitellaan matkaa sinne, niin minut voi merkitä lähtijäksi jo tällä puheella. Kiitokset Karille, Jounille, Katalle ja muillekin avustajille ja terveiset osanottajille, varsinkin ryhmämme kuopukselle Matias Putukselle (6v) joka oli oikein matkan ilopilleri.

Juhani Jalmarinpoika Villanen

Lapsuuden muisto vuodelta 1943

Olin päässyt kyläilemään Penttilän mummolle. Sain olla siellä useita päiviä. Mummolassa paistoi aina aurinko – oli ihanan lämmintä. Mummon tuvassa oli rauhaisaa, kotona olimme vain mummo ja minä.

Ovi kolahti – sisään työnty vieras mies puettuna vangin vaatteisiin. Hän oli laiha näköinen ja pyyteli leipää. Pienen lapsen sydäntä pompotti tiuhaan tahtiin ja katsoin miestä herkeämättä.

Mummo käveli rauhallisesti kaapille, otti lautasen ja lappoi siihen marjavelliä. Kaapista löytyi

myös leipää ja pullanviipaleita. Siinä me sitten katselimme kun venäläinen vanki söi suurella ruokahalulla.

Syötyään mies nousi pöydästä ja polvistui lattialle. Hän kumartui kohti lattiaa ja nosti katseensa ja taas kumartui. Koko ajan hän teki ristinmerkkiä. Sitten hän nousi ylös, kiitteli myös mummolle ja hävisi omille teilleen. Tämä vaikuttava tapahtuma mummolassa on säilynyt muistoissani halki vuosikymmenet.

Helinä Piela

Evakko-kirja Valmistui – säätiön hallituksen puheenjohtaja vaihtui

Koivisto-Säätiön hallintoneuvoston kokous pidettiin 22.7.2006 Koivisto-juhlien yhteydessä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa Kalevi Luukkainen ja varapuheenjohtajana Heikki Mäkeläinen. Hallintoneuvoston jäsenet Rauno Mäkeläinen, Anja Talo, Pertti Hämäläinen ja Kalevi Luukkainen valittiin uudelleen. Hallintoneuvostoon kuuluvat lisäksi Veikko Ilmasti, Jarmo Ratia, Jorma Ratia, Heikki Mäkeläinen, Heikki Suutari, Pertti Hoikkala, Kari Pettinen ja Sirpa Wahlqvist. Varajäseniä ovat Ensio Strengell, Pirkko Pitkäpaasi, Hanna Silver, Pentti Karvonen, Matti Luukkainen, Martti Ratia, Risto Mäkeläinen, Martti Peussa, Jorma Jack ja Maija Mannonen sekä uutena Tauno Tetri, joka valittiin eroa pyytäneen Jukka Seppisen tilalle.

Tilikauden aikana Koivisto-Säätiö jakoi avustuksia ja apurahoja kaikkiaan 20.510 €. Avustuksia annettiin Alvatin-Keskisaaren sekä Penttilän kyläkirjojen julkaisemiseen, Sirpa Wahlqvistille väitöskirjatyöhön Koivistolaiset sotakorvauskuunareiden rakentajina, Porvoon Seudun Koivistolaisille koivistolaisten laulukirjan tekemiseen, Elsa Vainiolle, Antti Pulliselle ja Liisa Ake-Helariutalle kullekin kirjan julkaisemiseen, Suomen Koivostoseuran taidetoimikunnalle, Kotimaisten kielten tutkimuskeskukselle Koiviston murretta sisältävien ääninauhujen digitointiin sekä Lahden koivistolaisille ”Kaljaasin kannella” näytelmän toteuttamiseen Lahden Koivisto-juhllilla.

Opintoavustusta 300 euroa myönnettiin koivistolaista syntyperää oleville opiskelijoille. Avustusta saivat Linda Alanen, Jussi Alifrosti, Kimi Alifrosti, Heidi Ehn, Laura Helle, Anni Helminen, Miila Hämäläinen, Susanna Jänkälä, Hannele Karilainen, Riina Kaukonen, Emilia Laine, Janne Leino, Satu Leino, Suvi Leino, Mikael Lindfors, Nora Lönnqvist, Petri Manninen, Sari Manninen,

Pia Molin, Eeva Niilo-Rämä, Assi Paavola, Kati Palmroos, Aija Pipuri, Virve Pörrö, Antti Pöyhönen, Topi Pöyhönen, Tosca Ramberg, Kalle Rantala, Kati Rinne, Mari Rinne, Olli Rinne, Victoria Roussoulis, Piia Salminen, Juho Salonen, Amy Tuominen, Alina Tähtkäpää, Anna Tähtkäpää, Visa Vaara, Eeva Wallenius ja Andrew Youd. Vuoden 2005 koivistolaisille ylioppilaille, joita oli 23, tilattiin Koiviston Viestin vuosikerta.

Opintoavustusta voi hakea syksyisin (os. Koivisto-Säätiö, Aleksanterink. 12 C 20, 06100 Porvoo), ja kullekin opiskelijalle se myönnetään vain yhden kerran. Lehti on mahdollista saada ilmoittamalla uuden ylioppilaan nimi, osoite ja koivistolaisuutta osoittava sukulaisuussuhde Koivisto-Säätiölle.

Säätiön omaisuus on sijoitettu tuottavasti asunto-osakkeisiin ja arvopapereihin. Taseen loppusumma oli € 194.940. Tilikauden ylijäämä € 7.088 siirrettiin historiarahastoon. Koivisto-Säätiö ottaa edelleenkin kiitollisuudella vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

Vuonna 2004 aloitettu teos ”Koivistolaiset evakossa 1939-1949” valmistui sopivasti Koivisto-juhllille. Sen kirjoittajana on ollut fil. lis. Leena Rossi avustajanaan hum. kand. Jyri Taskinen. Se sai jo juhllilla paljon huomiota ja kiitosta osakseen, ja kirjan myynti oli vilkasta. Kirjaa myyvät sekä Koivisto-Säätiö että Koivistolaisten seura, joiden yhteishanke se on ollut.

Koivisto-Säätiön hallituksen johtoon Sirpa Taskinen

Koivisto-Säätiön hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Sirpa Taskinen, ja entinen puheenjohtaja Aarre Tölkö siirtyi varapuheenjohtajaksi. Hallitukseen kuuluvat lisäksi Veli Sainio, Olavi Roininen, Viljo Piela ja Aake Rousku sekä varajäsenet Airi Miettinen, Sari Piela, Aune Pönni, Risto Seppinen, Antti Mäkeläinen ja Tuula Koppinen.

Suomalaista puutavaraa - tärkeintä on hyvä laatu,
HAVESA
 HAMINAN VEISTOSAHA OY
 HAVESA TIMBER OY

TANTTUTIE 6, 49460 HAMINA, Puh.: (05)7575 200, Fax.: (05) 7575 250
 E-mail: havesa.timber@havesa.fi www.havesa.fi

Paljasjalan ajatuksia huomisesta

Aika parantaa tekemiemme virheitten tuskan. Tekemättömien töitten tuskaan ei aikakaan tuo lohduitusta.

Kun ihminen alkaa ajatella enemmän eilistä kuin huomista, antaa se viitteen, että elämä alkaa kiertä loppusuoralle. Koska elonkaari on rajallinen, niin tilanne on luonnollinen.

Istuessani tuolissani tai kävellessäni metsässä ja istahtaessani kannolle, mieli useasti karkaa eiliseen. Vieläpä vuosikymmenten taa, lapsuuteen. Tapahtumat, etupäässä myönteiset työntyvät mieleeni, leikki- ja kasvukomppanioiden nimet ja persoonat terävinä muistikuvina, kuin kaikki olisi tapahtunut viime viikolla.

Ajatuksien kierto tavoittaa myös rantapetäjän, joka karussa maaperässä, tuulten tuiveruksessa on uhmannut kohtaloaan vuosien saatossa. Jotta elämä voi jatkua, ei männyllä ole muuta mahdollisuutta kuin työntää juurensa entistä syvemmälle kotiseutunsa kamaraan. Me koivistolaiset senjorit olemme varmaan ottaneet esikuvaksemme rantapetäjän. Me emme ole koskaan väheksyneet juuriamme. Uskon, että olemme selvinneet niistä kottelemuksista, jota elämä juuri meille kestettäväksi on asettanut, juuriemme ansiosta. Ehkä emme aina ole edes oivaltaneet mikä merkitys esi-isiemme ja -äitiemme elämän taisteluilla on ollut heiltä saamaamme perimään. Minkä olemme lahjaksi saaneet, sen olemme valmiit lahjaksi antamaan taas meidän jälkipolvillemme.

Viisaus on kuin taskukello. Älä kulje kello kädessä ja julista paljonko kello on. Kulje elämääsi ja odota, että ne jotka tietävät sinulla olevan kellon, kysyvät paljonko se näyttää. Meillä paljasjalkaisilla on omakohtaista tietoa synnyinkylistämme. Puhheenjohtaja Jarmo Ratiaa lainaten "omaamme suuren ja pitkän elämäkokemuksen". Emme halua pääsääntöisesti käydä neuvoman ja opastamaan mitä pitäisi tehdä, kenen, milloin ja missä. Enkä usko, että meillä sellaista taitoa ja viisautta on, jotta voisimme jälkipolville sanoa; näin kun teette ja toimitte, kukoistaa koivistolainen kulttuuri ja perinetyö hamaan tulevaisuuteen.

Jokaisen polven on löydettävä omat ihanteensa, arvostamansa kohteet. Me haluamme vain huomauttaa, että olemme olemassa. Meiltä voitte tiedustella asioita ja kokemuksia. Olemme erässä asioissa eräänlainen tietopankki. Käyttäkää "pankkia" hyväksenne. Emme peri palvelumaksua tiedusteluista. Olemme jopa otettuja, jos meiltä jotakin tiedustellaan. Meidän jokaisen senjorin sielunpeilistä voitte lukea toivomuksen: kunpa koivistolaisuus jossain muodoissa eläisi ja kukoistaisi tulevaisuudessa meidän lastemme ja lastenlastemme sydämissä. Jatkuvuus on perimämme minkä toivoisimme osaavamme teille siirtää. Kun aavistamme ja näemme, että näin on tapahtunut, katsomme tehtävämme loppuun suoritetuksi.

Paljasjalka-koivistolais terveisin
Helge Teikari

Porvoolaiset Heinäveden Valamossa

Elokuun 19. päivän aamu valkeni kauniina, kun Pornaisten matkailun Petri Hämäläinen ohjasi linjauton Porvoon torilta kohti Heinävedettä. Meitä oli 34 kerholaista ja ystävää retkellä mukana.

Nurmen Riitta toivotti kaikki tervetulleiksi. Unet karisivat silmistä, kun alkajaisiksi lauloimme Karjalaisten laulun. Sihteeri Marja-Leena selosti ohjelman ja puolenpäivän aikaan saavuimme Valamoon. Siellä satamassa odotelti moottoripursi Sergei meidät pienelle risteilylle. Tyyni oli veden pinta ja kaunista maisemaa riitti. Rannassa opas kertoi luostarin historiaa samalla, kun kiertelimme ympäri luostarin aluetta. Maukkaan lounaan ja tuliaisten ostojen jälkeen Petri suuntasi auton nokan kohti Outokumpua, jossa hotelli Malmikumpu odotti kulkijoita. Pienen levon jälkeen meitä odotti ruokapöytä ja iloinen haastelu. Ilta huipentui lämminhenkiseen Pielan Toimin 70-vuotispäivän viettoon. Iloinen tilaisuus huumorin ja laulun merkeissä.

Aamu valkeni sumuisena, kun suuntasimme kohti Outokummun vanhan kaivoksen nähtävyyksiä. Asiantuntevan ja huumorintajuksen oppaan johdolla kävelimme läpi tunneleiden. Pian olikin jo aika lähteä kohti matkan

Porvoolaiset Papinjärvellä

Raija ja Olof Andersson olivat kutsuneet Porvoon seudun koivistolaiset Papinjärven kesämökilleen viettämään kesäistä iltaa.

Vieraita vastassa oli iloinen isäntäpari toivottaen tulijat tervetulleiksi. Grillasimme makkaraa ja halstrasimme silakkaa. Grilli ja halsterimestareina toimivat Hannu Tölkö ja Reino Karvonen.

Emäntä oli valmistanut muurin pohjaleikkuritaikanaa. Lettuja paisteli naiset vuorotellen. Lauloimme, oli Koivistoaiheinen tietokilpailu ja tietysti haastelimme. Juotiin myös kohvit, siinä välissä. Leikimme ja pyörimme vanhan ajan piirileikkijä lipputangon ympärillä ja kaikilla oli mukavaa.

Muistelimme alkukesän Pietarin matkaa, jonka teimme. Näimme kultaa ja kimmellystä, mutta myös elämän nurjan puolen. Inkerinmaalla käytiin vanhainkodissa, veimme tuliaisia vanhuksille ja muuta muisteltavaa oli vaikka kuinka paljon. Ilta kului rattaosasti.

Kiitos Raija ja Olof, kun saimme tulla viettämään rattaosaa iltaa teidän kauniisiin kesämökkeihin.

Kuvat ja teksti Rainer Montonen

pääkohdetta Muuruvedettä.

Muuruvedellä pastori Huhtala odotelti Koiviston sisarkirkon portilla. Näky oli liikuttava. Silmäkulmat kostuivat, kun astuimme sisään kirkkoon. Hiljennyimme. Aika tuntui pysähtyneen. Oli kuin olisimme tulleet Koiviston kirkkoon. Pienen historiaopastuksen jälkeen osallistuimme kirkon meeningin ja ehtoolliseen. Virret kaikuihin hartaasti ja voimallisesti. Kirkonmenojen jälkeen Riitta Nurmi esitti, kanttorin säestyksellä laulun Laps'olen köyhän Karjalan. Kenelläkään ei pysynyt silmäkulma kuivana. Niin vaikuttava oli esitys ja kokemus. Pastorin opastuksella tutustuimme kirkkoon, joka oli rakennettu yhtä aikaa Koiviston kirkon kanssa. Jopa kivet ja tiilet oli valmistettu Muuruvedellä ja kuljetettu sitten Koivistolle. Jätimme hyvästit kirkolle.

Petri ilmoitti: "Passit esiin, tulemme Kivennavalle". Muuruveden lähistöltä löytyi Martti Kähösen vetämä maatilamatkailuyritys Kivennapa. Kähösen vanhemmat olivat Kivennavalla lähtöisin. Maukkaan pitopöydän antimia nauttiessamme kertailimme matkalla kokemaamme. Matka oli napakymppi, kiitos Karille, Petrilille ja meidän huumori-ihmisille Terholle, Pekalle, Annikille, Pentille ja Toimille ratkiriemukkaista vitseistä, nauruhan pidetään ikää. Kiitos kaikille mukana olleille matkaseurasta.

Haltraus ja grillimestarit. Oikealla Hannu Tölkö vieressään Reino Karvonen. Takana K. G. Karlsson

Piirileikkijä kesäisessä pihapiirissä

Kahvitaukio mökin edustalla

Matkalaisia kirkon portilla

Sergeillä seilattiin

Muuruveden kirkon sisäältä

Kurjet itä-Karjalassa

Koiviston Kurkien sukuseuran matka 2 - 6. 8. 2006

jatkuu sivulta 1

Syväri sykehdytti

Ensimmäisen yön vietimme Aunuksen kaupungissa Olonga- ja Mäkräjokien yhtymäkohdassa. Hotellimme Olonezin esikuvana on käytetty muinaista hävitettyä Aunuksen linnaa. Kaupungin yleiskuva oli ankea. Oppaamme mukaan asukkaista on 60% karjalaisia ja 10% suomalaisia. Siellä täällä näkyi pietarilaisten uusrikkaiden mahtailevia datshoja. Aunuksesta käsin teimme päivän mittaisen lenkin reitillä: Syväri - Vaaseni - Kuujärvi - Kuittinen.

Aamutuimaan tutustuimme kunnostettuun Syvärin luostariin, joka vietti 500-vuotisjuhliiaan. Sodan aikana siellä toimi suomalaisten esikunta, huoltokeskus ja sotasairaala. Nyt oli osa luostarista muutettu mielisairaalaksi. Syvärin perustajan Aleksanteri Syväriläisen pyhäinjäännöksiä säilytetään luostarin kappelissa. Koko alue on kaunis ja hyvin hoidettu. Hospodi tätä kirkkojen ja tsasounien määrää!

224-kilometrinen Syvärijoki laskee vetensä Äänisestä Laatokkaan. Sen rannat ovat enimmäkseen hienoa hiekkaa. Jatkosodan aikana suomalaiset joukot etenivät joen eteläpuolelle ja pitivät asemansa Neuvostoliiton suurhyökkäykseen asti. Kävimme Lotinapellon voimalaitoksen luona. Tasokkaat turistiristeilijät pysähtyvät täällä. Matkustajina on eniten saksaa puhuvia. Syvärin rannassa söimme kenttälounaan. Kiertelimme myyntikojuja, jotka muodostivat laivarantaan vanhan venäläisen kylän pienoismallin – päädyt tielle päin. Täällä tapasimme selvää suomea puhuvia mummeleita, jotka kertoivat olleensa sota-aikana suomalaisten vankileirillä. Ja sitten eteenpäin! Koukkasimme Kuujärven kautta. Harmaita kylärykelmiä

pikkuruisine perunamaineen ja omenapuineen. Nämä Kuujärven maisemat innoittivat Yrjö Jylhäkin sepittämään runonsa ”Laulu Kuujärvestä”. Ajoväylät muistuttivat suomalaista kylätietä – kuin silloin ennen. Koiranputkipitsiä ja ”rentun ruusuja” tien molemmin puolin. Mutkaa, mäkeä ja kuoppia... Kyllä riitti tärinää ja tutinaa Aunuksen asti!

Petroskoissa ja Äänisen aalloilla

Petroskoissa majoituimme suomalaisille tuttuun hotelli Pohjolaan, joka on rakennettu 1934-39. Kaupunki yllätti siisteydellään. Petroskoi onkin nykyisin huomattava kulttuurikaupunki. Siellä on jopa suomalainen lehdistö ja teatteri ja yliopistossa ja monissa kouluissa voi opiskella suomen kieltä. Vanhoja puutaloja on kauniisti entisöity. Hotelli Pohjola vastapäättä on pari kunnostettua ns. Amerikan suomalaisten taloa. Niiden asukkaat olivat tulleet Amerikasta Neuvosto-Karjalaan ihanneyhteiskuntaa rakentamaan. Lähiöissä sen sijaan aika näytti pysähtyneen 60 vuotta sitten. Ei kuulemma ole varoja korjauksiin. Lohijoen kaunis puisto ja pengerrytty Äänisen ranta-alue veistoksineen kelpaisi malliksi vaikkapa Helsingille.

Seuraavana aamuna starttasimme kantosiipialuksella 70 km:n päässä olevalle Kizhin museosaarelle. 10.000 neliökilometriä yllättävän puhdasta vettä! Onhan Ääninen Euroopan toiseksi suurin järvi. Ajomatkan jälkeen edessämme avautui pohjoisen puuarkkitehtuurin edustava näyteikkuna. Kizhin pääkirkon hopeanhohkoiset 22 puusipulia piirtyivät taivaanrantaan. Alkuperäisiä paanukattoisia rakennuksia saarella on kolme: talvikirkko, kesäkirkko ja kellotorni. Valitettavasti suurin ja ilman yhtäkään naulaa rakennettu

J-V Kurki

kesäkirkko oli remontissa emmekä päässeet ihailemaan sen mahtavia kullattuja ikoneja. Taisi kirkot rakentanut kirvesmies Nestori olla oikeassa heittäessään kirveensä Ääniseen ja huutaessaan: ”Ei ole ollut eikä tule toista samanlaista”. Onneksi nämä kolme vuosisataa vanhat puukirkot on hyväksytty Unescon maailmanperintöluetteloon suojelukohteiksi.

Illan suussa palasimme Petroskoihin. Neuvostoyhteisöstä näkyi Pohjolassa vielä jäänteitä: Neuvostoajoilta tutut tuimannäköiset kerrostädit istuivat edelleen pöytiensä takana. Ruokailtaessa koko ryhmän oli tultava yhtä aikaa, palvelu oli kiireistä ja tymeää. Votkaa ja konjakkia tarjottiin tuosta lisämaksusta, mutta leipää ja sokeria sai vain palan mieheen. Kahvikin näyttää olevan kortilla, kun aamiaisella sai vain puoli kuppia ja lisää pyydettyä perittiin maksu. Propuskaa sen sijaan ei hotellissa kysytty kertaakaan.

Yllätys Karhumäessä

Karhumäen kaupunki oli varmasti useimmille pettymys. Sen rakennukset kaupungintalona myöten olivat ränsistyneitä ja likaisia. Hajoamisasteessa oleva sairaala toimii nykyisin tuberkuloosisairaala kaatopaikalta näyttävän männikön keskellä. Yksi valopilkkukin löytyi kaupungista: uusi tavaratalo ja sen kauniit terassimaiset kukkapenkit suihkukaivoineen. Yhtäkkiä alkoi kaupungintalon aukealla torilla tapahtua. Sinne kerääntyi

sadoittain väkeä vauvasta vaariin lippuineen ja kukkalaitteineen. Pian meille kerrottiin, että tänään 5.8. on Karhumäessä suuri Stalinin uhrien muistopäivä. Meidän bussimme ohjattiin pitkän autoletkan ensimmäiseksi heti miliisiin ja ulkomaalaisten kutsuvieraiden jälkeen. Miliisiauton pillit huutaen ja hälytysvalot vilkkuen ajoimme autoletkassa kohti juhlapaikkaa.

Poventsan ja Pindushin puolivälissä on Stalinin uhrien Sandarmohin joukkohauta, joka löydettiin sattumalta 1994. Uhrin oli surmattu syksyllä 1937. Männikössä lepää 11.000 järjestelmän tappamaa ns. ”kansanvihollista”. Joukkohaudan päälle oli hämähäykseksi istutettu kymmenvuotisia puita. Nyt täällä Sandarmohissa vietettiin vuosittaista Stalinin uhrien muistopäivää. Kaupungin silmää tekevät ja Puolan ja Ukrainan lähetystöjen edustajat pitivät muistopuheita. Sadat omaiset ja vieraat laskivat kukkalaitteita muistopatsalle ja männikössä kukkien reunustamille joukkohautoille. Ortodoksisen tavan mukaan haudalla omaiset söivät eväitä ja jättivät vainajien lautasille hedelmiä ja lauseihin votkatuikun. Pienessä suitsukkeentuoksuudessa tsasounassa kultakaapuiset ortodoksipapit pitivät rukoushetken. Siellä sai myös käydä katsomassa kirjalueteloista tänne haudattujen uhrien tiedot. Kaikkien mukana olleiden mieleen jäivät varmasti Sandarmohin muistomerkkiin kaiverretut sanat: ”Ihmiset, älkää tappako toisianne”.

Stalinin kanavalla

Muistojuhlan jälkeen pidimme kenttälounastauon surullisen kuuluisan Stalinin kanavan ensimmäisellä sululla Poventsassa. Matkalla Vienanmeren Sorokkaan (nyk. Belomorsk) on kaikkiaan 19 sulkua ja 15 patoa. Tämä Vienanmeren-Itämeren kanava on oikea pakkotyövankien jättäjämaainen rakennuskohde. 227 km:ä pitkä kanava rakennettiin ilman koneita vankityövoimalla 20 kuukaudessa yhdistämään Ääninen Vienanmereen. Rakennustöihin osallistuneista vangeista kuoli 250.000. Eloon jääneet kanavanrakentajat ovat kertoneet, että lapioiden puutteessa usein jouduttiin kaivamaan paljain käsin.

Noustuamme kanavaa ylittävälle sillalle kameroinemme, tuli tuimannäköinen ”kanavanvartija” piilostaan ja sanoi tyyliä ”Niet!”. Rannalta sai kyllä vapaasti kuvata kanavaa ja sillalla päällistelevää harjatukkaista ”kanavanvartijaa”. Voi vain kuvitella, kuinka kanavan ensimmäisen sulun valmistuttua Stalin, Voroshilov ja Kirov seisovat tällä samalla sillalla ihailemassa tätä neuvostokansan sankarillista saavutusta!

Paluumatkamme Suomen rajalle kulki Prääzän kautta. Kuolemanlaaksontielle. Ohitimme Nuosjärven, Jyrkilän ja Kukkoilan. Koirinojassa pidimme lounastauon Surun risti-sotamuistomerkin luona. Laskelän ja Ruskealan kautta tulimme sunnuntai-illan suussa ruuhkattomalle Niiralan rajanylityspaikalle. Matkalla laulu raikui ”satakieleemme” Riitta Nurmen johdolla. Varsinkin Äänisen aaltoja laulettiin useampaankin kertaan. Koivistolaisia ruokia palauteltiin mieleen Niilo Villasen laululla ”Apposkaalista mantsikkamöllö”. Bussin peräpäässä nauru raikui ja huuli lensi. Matka oli raskas, mutta mieleenpainuva. Ajokilometrejä kertyi 2.020. Pääkaupunkiseutulaiksetkin ehtivät kotiin ennen puoltayötä. Kurkien matkassa on aina mukavaa! Kiitos ja terveiset kaikille mukana olleille!

Tuula Kujala

Turkulaiset Tartossa

Turun ja ympäristön koivistolaiset tekivät elokuussa retken Tartoon, Setukaisten maalle ja Pohjois-Viroon. Matka oli onnistunut ja antoisa. Matkatorin kuljettaja Esa Vahtera osoittautui taas kerran oivaksi Viron tuntijaksi ja matkaoppaaksi.

Viineistä, mehuista ja marjoistaan tunnetulla Pölsänmaalla kävimme linnanraunioilla. Siellä eräs matkalaisista tarjosi kuohuviiniä äijäksi tulonsa johdosta.

Tartossa hotellimme si-

jaitsi keskustassa aivan vanhan kaupungin ja kävelykadun tuntumassa. Osa matkalaisista tutustui Tarton Yliopistoon, toiset Ruutikellariin. Suuret kauppakeskukset ja pienet käsityöliikkeet vetivät puoleensa osaa meistä.

Toisena matkapäivänä teimme kokopäiväretken Setukaisten maalle paikallisen oppaan Lean johdolla. Tutustuimme idylliseen, kauniiden ruusujen pikkukaupunkiin Võrnuun. Kävimme vaikuttavalla Estonia – muistomerkillä. Setukaisten maalla tutustuttiin Vasteliinan linnanraunioihin ja käytiin kuuluisilla Piusan hiekkaluolilla. Matkalla nautimme Esan keittämät retkikahvit. Päivällisen jälkeen oli oma ohjelmallinen ilta

hotellilla. Loppuilta kului Tartoa ihaillen.

Kolmantena päivänä hyvästelimme Tarton ja matkasimme kohti Pohjois-Viroa pitkin Peipsjärven rantaan. Kävimme venäläisten vanhauskoisten sipulikyylissä, mistä mukaan tuli monta ”sipulilettiä” kotiin vietäviksi. Pyhtitsan nunnaluostarissa oli paljon katsottavaa. Matkasimme lähelle Kohtlajärven kaupunkia sijaitsevaan Saka Cliff –kylpylähotelliin. Paikka oli aivan Suomenlahden rannalla ja maisemat mahtavat. Rannalle johti yli 200 porrasta – jotkut jopa jaksoivat sinne - muut ihailivat rantaan näkötorjasta. Iltaa vietimme yhdessä laulaen ja vanhoja muistellen. Yöllä heräsimme palosireenin

ulvontaan. Ei hätää, turkkilainen sauna vain höyrysi liikaa.

Viimeisenä päivänä kävimme kartanokierrosten lomassa Rekeren kaupungissa, jossa naisia kiinnosti kovasti pellavakauppa. Näimme muureilla seisovan, Rakverea vartioivan, härkä patsaan.

Tallinnassa nautimme Susi – hotellissa maittavan lähtölounaan ja tuliaisostosten jälkeen siirryimme satamaan ja autokatamaraaniin. Kotimatka oli edessä. Kiitos teille kaikille mukanaolleille, teitte matkasta ikimuistoisen. A.S.

Matkalaiset Pyhitsan luostarilla.

Onnitteluit' ja muistamissii'

Turun Yliopistosta on valmistunut kasvatustieteen maisteriksi
JOHANNA HANNELE
HARTOLAHTI Porvoosta.

Johannan mummi on
Aili Hartolahti ent. Tikka
os. Niemi Koiviston
Humaljoelta

Joensuun Yliopistosta on valmistunut kasvatustieteen maisteriksi
MIKA ANTERO LAURILA
Porvoosta.

Mikan äiti on Merja Karvonen, vaari Antti Karvonen, äijä Simo Karvonen Koiviston Kiiskilästä

Tällä palstalla julkaisemme myös kuvallisia onnitteluja 6e/kuva.

Aineisto vastaanotetaan mieluiten digitaalisena, otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi. Muussa tapauksessa disketti tai CD-levy.

Valokuva osoitteeseen: Studio Salokannel Et Toivonen, Pääjanteenkatu 11, 15140 Lahti.

Tekstiä voit liittää mukaan tekstiä 90 kirjaimen verran.

Kuvien lähetys omalla vastuulla. Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjekuori postimerkkeineen.

Tääl' tapahtuu

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

Vietämme toimintamme 45-vuotisjuhlaa 21.10.2006 klo 15.00 alkaen. Juhlapaikkana on Piikkiön Kavalto. Mahdollisuus yhteiskuljetukseen Turusta (ilmoita, jos tarvitset). Ohjelman lisäksi nautitaan karjalaisen pitopöydän antimista. Sitovat ilmoittautumiset 14.10.2006 mennessä
Eero Ahtikari puh. 02-479 5174 tai 050-525 5174

Koivisto-Säätiö jakaa avustuksia ja stipendejä

Niitä ovat oikeutettuja hakemaan henkilöt, jotka asuivat v.1939 tai v.1944 Koiviston kunnassa tai Koiviston kauppalassa ja heidän jälkeläisensä. hakemukset on toimitettava lokakuun 31. päivään mennessä osoitteella:

Koivisto-Säätiö, c/o Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo

Avustuksia ja stipendejä voidaan myöntää erilaisiin tarkoituksiin, jotka koskevat Koivistoa, koivistolaisuutta, Koiviston historiaa, Koivistoa koskevaa kirjallista työtä, taidetta, taloudellista ja henkistä kulttuuritoimintaa, sekä elinkeinoihin, maatalouteen, merenkulkuun, laivanrakentamiseen, kalastukseen, satamatoimiin jne. liittyvien perinteiden ja tapojen tutkimiseen ja julkaisemiseen.

Opintoavustusta myönnetään korkeakouluissa opiskeleville. Muita opintoavustuksia voidaan myöntää erikoistapauksissa.

Hakemuksissa pitää selvittää:

1. hakijan nimi, syntymäaika ja -paikka, hakijan omakätinen allekirjoitus.
2. todistus koulusta, jossa opiskelee.
3. vanhempien ja esivanhempien nimet niin pitkälle, että heidän koivistolaisuutensa voidaan todeta ja missä kylässä he asuivat vv.1939 ja 1944.
4. pankkitiedot, minne mahdollinen avustus voidaan lähettää.

Hakemuksen liitteenä tulee olla virkatodistus, josta selviää hakija ja hänen vanhempansa.

Avustusta Koivisto-Säätiöltä voi saada vain yhden kerran. Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä.

Kirjattuina lähetettyjä anomuksia ei noudeta postista.

Koivisto-Säätiön hallitus

Karhulan ja ympäristön koivistolaiset

Lähde katsomaan Hollolan Näyttämön esittämää koivistolaisnäytelmä **Kaljaasin Kannella.**

Esitys on 11.11.2006 klo 13.00 lähtö Karhulan linja-autoasemalta klo 11.00 Lipun hinta on 15 € johon sisältyy kahvi leivoksen kera ja lisäksi matkakustannukset.

Ilmoittautumiset 22.10 mennessä:
Tuula Raukola
p. 044-522 80 98 tai
Jorma Simola p. 228 56 21

Lähtetään joukolla Hollolaan ja ota ystävätkii mukkaan.

Johtokunta

Tauno Tetrin synttäre onnittelut!

Koivistolaisen legendan muotokuva.

Yritänpä loihtia sinusta Tauno miniatyyri muotokuva, kysymättä edes arvon herralta lupaa. Käytänpähän vain omankäden oikeutta, toivoen etten aiheuta sinulle levottomuutta.

Koiviston kirkon mäellä kasvavaan komeaan mäntyyn sinua verrata voisi ja mukavana "veikkona" sinun aina pysyvän soisi.

Ei sinua ikinuorta vaivaa luvalo, kihti, reumatismi, eikä mikään älyä kangistava dogmi, taikka ismi.

Ei vuosirenkaat otsassasi vielä häiritse, latva hopeaa hohtelee ja oksisto kauniina kaartuu, vaan ei rapise.

Rinta rottingilla kuin nuori adonis ylväänä astelet, filosofisia mietteitäsi ympärillesi jakelet.

Kun sinä nyt elämäsi varhaisyyksyssä korjaat viisaudella kylvettyä elämän viljaa, – on siinä aiheita iloita ja hymyillä hiljaa.

Huumorin kukkasista olet punonut pääsi ylle glorian, seppeleen, ja virkeänä vaellat kuin Baccus rypäleterttuineen. Viininhenkeä ja jaloutta sinä arvostaa osaat, tuota jumalten juoman inspiroivaa viisautta meille muillekin tasaat.

"Viini on viisasten juoma", näin Persian viisas Khaija ylisti aikanaan. –Neroille ja "välkyille" se on kuin lahja jumalten tuoma, mutt' tyhmät ja ylenpalttiset se kaataa manalaan.

Vaan Taunon pikarissa kun nektari poreilee, -silloin taas mukavat jutut hymyillen koreilee.

Rakkaalle ystävälle, Keltaisen Rykmentin veteraanille Taunolle terveyttä ja charmia kaiken muun onnen ohelle!

Näin toivon sydämeistäni

Helga.

"P.S." Veljeä ei jätetä!"

Lähde laulu- ja ostosmatkalle:

Kauneimmat joululaulut
KOIVISTON KIRKOSSA
25.11.2006 klo 18-19

Primorskin
luterilainen lapsikuoro esiintyy

25. - 26.11.2006,
Lähtö Helsingistä ja yöpyminen Mannolassa.
Ostoksilla Viipurissa torilla ja Karusellissa.
Hinta 160 €

Ilmoittautumiset 31.10. mennessä

Kata Aaltonen, Härkälän kylä
p. 09- 4524 375 iltaisin
Kari Hämäläinen, Pornaisten Matkailu Oy
p. 019-664 7269

Vantaan seudun sukutukijat ry järjestää

KUULUTKO SUKUUNI – tapahtuman

14.–15.10.2006 klo 10–16

Vantaan ammattiopisto Varian Tennistien toimipisteessä
Tennistie 1, 01370 Vantaa. Lähellä Hiekkaharjun asemaa.

Luennot lauantaina:

Värmlannin ja Norjan metsäsuomalaiset

-professori Juha Pentikäinen

Minun sukuni ja murteeni

-professori Pirkko Nuolijärvi, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Inkerin suomalaiset

-vtt Helena Miettinen, Inkerin Kulttuuriseura ry

Luennot sunnuntaina:

Jokapojan sukutarina – opastusta sukukronikan kirjoittamiseen

Naisen ja tytön aseman muutos kaskikaudelta nykyaikaan

-dos. Pirkko Sallinen-Gimple

Sisaruksista syslinkeihin – sukututkimuksen salatut elämät

Lisäksi: 70 näyttelyosastoa, Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liiton vuosikokous ja sukuseurapäivä, Sukuseurojen Keskusliiton syyskokous, Perheen tarina - Kirjoituskilpailun palkintojen jako ja lasten piirustuskilpailun töiden näyttely.

Vapaa sisäänpääsy. Hyvät julkiset liikenneyhteydet, iso maksuton parkkipaikka, kahvila-ravintola.

Lisätietoja ja osastovaraukset www.vantaanseudunsuku.net tai Eeva Hasunen p.040 539 3323, eeva.hasunen@welho.com

KUTSU

Suomen Koivisto Seura ry. kutsuu alakerhojen, sukuseurojen ja kyläyhteisöjen jäseniä, 2 henkilöä kustakin seurasta, yhteiseen keskustelutilaisuuteen 15.10.2006 klo 13.00

Tilaisuus järjestetään Vanhamoisien seuratalolla,
Kaarenkyläntie 112, Porvoo.

Keskustelutilaisuuden aiheita ovat:

- Koivisto Seuran tulevaisuus
- Koivisto –juhlat
- Nykyisten koivistolaisten kutsuminen kesän Koivisto –juhlille

Tilaisuudessa tarjotaan lohikeittoa, päälle torttukahvit.

Ilmoittautuminen Marja-Leena Montoselle p.019 66 88 11 tai 040 500 5026 viimeistään 12.10.

Suomen Koivisto Seura ry:n johtokunta